

EUROPSKA UNIJA

Odbor regija

Izvješće o praćenju EGTS-a za 2015. Provedba novih programa Europske teritorijalne suradnje

Sažetak

**Sažetak je napisan u Odjelu E2 Glavnog tajništva OR-a na temelju studije
„Izvješće o praćenju EGTS-a za 2015. –
Provedba novih programa Europske teritorijalne suradnje“, koju su za
Metis GmbH napisali Jürgen Pucher i Nicole Hauder**

Više informacija o Europskoj uniji i Odboru regija možete pronaći na internetu,
na: <http://www.europa.eu> i <http://www.cor.europa.eu>.

Potpuna studija „Izvješće o praćenju EGTS-a za 2015. – Provedba novih
programa teritorijalne suradnje” dostupna je na engleskom jeziku na:
<http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Europska unija, 2016.

Djelomično umnožavanje materijala dozvoljeno je uz jasno navođenje izvora.

Sažetak

Odbor regija redovito objavljuje izvješće o praćenju razvoja Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS). U ovom se izvješću analizira najnoviji razvoj događaja od kraja 2014. do kraja 2015. Do tada je sveukupno osnovano 60 EGTS-ova u kojima sudjeluje više od 800 nacionalnih, lokalnih i regionalnih vlasti iz 20 država članica i Ukrajine. Još četiri grupacije bile su u planu u prosincu 2015. Jedna od njih, EGTS EUCOR – The European Campus, u kojoj sudjeluje jedna zemlja izvan EU-a – Švicarska, osnovana je početkom siječnja.

Provedba na nacionalnoj razini

Nacionalna provedba revidirane uredbe o EGTS-ovima u državama članicama EU-a još je u tijeku. Do današnjeg dana OR je identificirao španjolsku Kraljevsku uredbu br. 23/2015 od 23. siječnja, objavljenu 31. siječnja u državnom službenom listu br. 27. Nadalje, izmijenjene mađarske i slovačke odredbe stupile su na snagu 20. prosinca 2014. i 1. ožujka 2015. U Saveznoj državi Austriji, savezne zemlje Gradišće, Koruška, Salzburg i Tirol izmijenile su svoje zakonodavstvo kako bi ga uskladile s revidiranom uredbom o EGTS-ovima između listopada 2014. i veljače 2015. godine. U Luksemburgu je provedena provjera kako bi se odredilo treba li izmijeniti postojeće zakonodavstvo. Ostale države članice nisu do kraja ožujka 2015. izmijenile svoja zakonodavstva, a neke od njih, poput Luksemburga, zaključile su da nema potrebe za izmjenom postojećeg zakonodavstva.

Pregled aktivnosti EGTS-ova tijekom 2015.

EGTS-ovi osnovani od 20. studenoga 2014.

Između kraja 2014. i kraja 2015. osnovano je deset EGTS-ova. U usporedbi s brojem EGTS-ova osnovanih tijekom dvije prijašnje godine (osam novih EGTS-ova u 2014. i devet u 2013.), čini se da je ta brojka u razdoblju obuhvaćenom izvješćem ostala stabilna.

EGTS Tisza bila je prekretnica u povijesti EGTS-ova jer je prva uključila državu koja nije članica EU-a. Grupacija je osnovana u listopadu 2015., a obuhvaća mađarsku županiju Szabolcs-Szatmár-Bereg, općinu Kisvarda i ukrajinsku Zakarpatsku oblast.

Table 1. *Ključne informacije o EGTS-ovima osnovanima 2014. i 2015.*¹

#	Naziv	Država	Datum do
1	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (EGTS Europski pogranični gradovi)	HU, RO	28. 10. 2014.
2	EGTS ESPON – European Node for Territorial Evidence	BE, LU	19. 1. 2015.
3	EGTS Pays d'Art et d'Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter	FR, ES	28. 1. 2015.
4	EGTS Rhine Alpine Corridor (Rajnsko-alpski koridor)	DE, IT, NL	27. 5. 2015.
5	EGTS MASH	HU, SI	16. 6. 2015.
6	NOVUM	CZ, PL	6. 12. 2015.
7	EGTS Mura Region	HU, HR	28. 5. 2015.
8	EGTS Tisza ETT Tisza (EOTC TICA)	HU, UA	26. 10. 2015.
9	EGTS – Autorité de gestion Programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	19. 10. 2015.
10	EGTS León-Bragança	ES, PT	29. 12. 2015.

¹

EUCOR – The European Campus koji su 2016. osnovale Francuska, Njemačka i Švicarska, nije uključen.

Razvoj EGTS-ova: programi i projekti europske teritorijalne suradnje (ETS)

Geografski trendovi ukazuju na to da se dinamičan razvoj u vezi s Mađarskom nastavlja. Nakon tri nove grupacije osnovane 2014., tijekom razdoblja obuhvaćenog ovim izvješćem osnovane su dvije grupacije s Mađarskom, od kojih jedna ima namjeru uključiti treću zemlju (Ukrajinu).

Više od polovine grupacija izvijestila je o uspješnom **proširenju** u posljednje dvije godine, poslovnim planovima ili/i zanimanju za uključivanje novih partnera. **Partnerstvo** se sastoji uglavnom od lokalnih vlasti: polovica grupacija djeluje na lokalnoj razini. Druga najveća skupina EGTS-ova su regionalna tijela u kojima sudjeluje između dva i šest partnera. Ovaj trend se nastavlja u novim EGTS-ovima, od kojih su tri male lokalne grupacije a dvije regionalne. Jedino EGTS Rajnsko-alpski koridor ima drugačiji sastav jer podrazumijeva specifičnu transnacionalnu suradnju od Sjevernog do Sredozemnog mora.

EGTS ESPON osnovan je 2015. u **cilju** provedbe programa suradnje ESPON 2020. Glavni je cilj novog EGTS-a Rajnsko-alpski koridor olakšati i promicati teritorijalnu suradnju među njenim članicama i ojačati i koordinirati razvoj multimodalnog Rajnsko-alpskog koridora. EGTS NOVUM osnovan je s namjerom da se ubrza, olakša i promiče poljsko-češka pogranična suradnja radi jačanja kohezije. EGTS PAHT – Les Vallées Catalanes forum je za ispitivanje i raspravu o politikama za kulturu i baštinu. Druga dva nova EGTS-a osnovana u Mađarskoj žele ojačati gospodarsku i socijalnu koheziju među svojim članicama i strukturirati suradnju na prekograničnim projektima i programima.

Godišnji **proračun** većine grupacija čini članarina u iznosu do 50 000 eura. Novi EGTS-ovi uglavnom slijede taj trend. U ovom se trenutku iznos ukupnog godišnjeg proračuna dobivenog od članarina procjenjuje na oko 33 milijuna eura². Samo godišnji tekući troškovi za bolnicu Cerdanya iznose oko 20 milijuna eura.

projekti ETS -a ključni su izvor sredstava za gotovo sve EGTS-ove, naročito za one s niskim prihodima od članarine. U 2015. većina je već aktivnih EGTS-ova (osnovanih do studenoga 2014.) potvrdilo tekuće projekte. Od 38 grupacija koje su odgovorile na upitnik, 23 su izvijestile o tekućim projektima ETS-a, kojih je ukupno 140. EGTS Tirol-Alto Adige-Trentino izvijestio je o značajnom broju izravnih

²

12 milijuna u 2014. i 20 milijuna bolnice Cerdanya te 1 milijun, koliko se procjenjuje za 2015.

projekata koje financira EGTS. Ukupno 15 EGTS-ova izvijestilo je o preprekama u provedbi projekata.

U samo osam od 42 odgovora iskazano je zanimanje za korištenje drugih **sredstava Europske unije** uz sredstva za europsku teritorijalnu suradnju Europskog fonda za regionalni razvoj. Među fondovima, koji nisu uvijek imenovani, navode se: Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), Kohezijski fond, Europski socijalni fond (ESF), Instrument za povezivanje Europe (CEF) i LIFE +. Oko četvrtina grupacija od onih koje su odgovorile na upitnik razmatra uvođenje novih instrumenata, naime lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD), integriranog teritorijalnog ulaganja (ITU) i zajedničkog akcijskog plana (ZAP). Pet EGTS-ova izjavilo je da već primjenjuje strategije pametne specijalizacije (S3).

Luksemburško predsjedništvo predložilo je novi instrument za promicanje prekogranične suradnje – Europsku konvenciju za pravna izuzeća i odstupanja, što bi omogućilo provedbu prekograničnih projekata. Deset grupacija od 42 provode takve projekte ili se za njih zanimaju.

EGTS-ovi u tijeku

U skladu s popisom Odbora regija, te kad se doda EGTS Alpski biseri (engl. *Alpine Pearls*), do kraja 2015. u pripremi je bilo osnivanje 14 EGTS-ova. Od 2014. osnovane su i započele su s radom četiri grupacije: ESPON, Mash, Rhine-Alpine Corridor i Novum. EGTS-ovi Eurocidade Valença do Minho – Tui (Portugal i Španjolska) i Medgidia – Silistra (između Rumunjske i Bugarske) još čekaju odobrenje. Njihov status nije se promijenio u usporedbi s izvješćima za posljednje dvije godine. EGTS EUCOR –The European Campus, koji uključuje Švicarsku, bit će prvi prekogranični kampus i uključivat će tijela izvan EU-a³.

EGTS-ovi Cittaslow i Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran dodani su u odjeljak „EGTS-ovi u pripremi”. EGTS Saint Martin-Sint Maarten, čije je osnivanje predloženo 2014., bio bi prvi EGTS između dvije najudaljenije zemlje i teritorije (Outermost Countries and Territories, OCT).

³

EGTS EUCOR registriran je u prvim mjesecima 2016., nakon izrade ovog izvješća.